

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine

Maj 2022 .

SADRŽAJ

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	2
2.	KAPITAL	13
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	22
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	24
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA.....	25
6.	KREDITNI RIZIK	27
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki	27
6.1.1	Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi	28
6.1.2	Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi	30
6.1.3	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja	31
6.1.4	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama	32
6.1.5	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja.....	33
6.1.6	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća	34
6.1.7	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti	35
6.1.8	Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	36
6.1.9	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	38
6.1.10	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika	38
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI.....	39
8.	OPERATIVNI RIZIK	41
9.	KAMATNI RIZIK	42
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	43
11.	POKAZATELJ LEVERIDŽA.....	43
12.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE.....	43
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	43
12.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	56
12.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom	57
12.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	62
12.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	62
12.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje	63
12.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	65
13.	Izveštaji za bankarsku grupu.....	70

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Poslovni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁴,
- Rizik modela⁵.

¹ Uključuje Rizik neizvršenja obaveza (čije su materijalno značajne podvrste FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje), Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik. Ostale nematerijalne potkategorije su: Rizik druge ugovorne strane, Rizik ulaganja, Rezidualni rizik, Rizik izmirenja i Kamatno-indukovani kreditni rizik. Rizik neizvršenja obaveza, Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik. Sve ove kategorije Kreditnog rizika su podvrgnute dodatnim razrađenim marginama konzervativizma koje modifikuju parametre kreditnog rizika, kako bi se uzela u obzir činjenica da pojedini lokalni modeli mogu imati materijalne nedostatke.

² U materijalno značajne potkategorije se ubrajaju Rizik kreditnog spread-a i IDRC (Incremental Default Risk Charge), dodatna komponenta kapitala obračunata na pozicije Knjige trgovanja, a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti. Ostale nematerijalne potkategorije tržišnog rizika su Kamatni rizik u portfoliju namenjenom trgovanju, Devizni rizik, Bazni rizik, Rizik volatilnosti, Kreditni rizik migracije portfolija hartija od vrednosti namenjenih trgovanju, Rizik eliminisanja otvorene pozicije (navedeni rizici predstavljaju elemente VaR modela koji se koristi za obračun ekonomskog kapitala), Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti - CVA (Credit Valuation risk), FundVA (Funding Valuation risk) koji predstavlja prilagođavanje izloženosti derivata usled Rizika izvora finansiranja i Rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk)

³ Uključuje internu i eksternu prevaru, odnose sa zaposlenima i bezbednost na radnom mestu, kondakt rizik, prirodne nepogode i javnu bezbednost, izvršenja transakcija i isporuku i upravljanje procesima, poreski rizik, finansijski kriminal, cyber rizik, rizik informacionih sistema, rizik uvođenja novih proizvoda i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima. Kroz inventar rizika utvrđeno je da je kondakt rizik/pravni rizik kao pod kategorija, Basel II kategorije operativnih rizika, odnosi sa klijentima i poslovna praksa materijalno značajan za Banku. Glavni efekti kondakt rizika odnose se na pravni rizik, knjiženje rezervacija i plaćanja troškova za pasivne sudske sporove, u vezi sa naknadama za obradu kredita. Stoga efekti kondakt/ pravnog rizika su uključeni u interni kapital operativnog rizika.

⁴ U okviru Inventara rizika, Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (IRRBB) je klasifikovan kao Rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (Gap risk). Kao nematerijalne potkategorije se izdvajaju Rizik opcija i Bazni rizik. Tokom Q4 2020 dodata je i nova potkategorija IRRBB rizika: Rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk) koja je kvantifikovana kao nematerijalna.

⁵ Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2.6%), tržišne rizike (2.0%), operativni rizik (1.6%), poslovni rizik (1.6%) i reputacioni rizik (1.6%).

- Reputacioni rizik,
- Rizik likvidnosti⁶,
- Strateški rizik,
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta. Prateći navedenu definiciju, ukupan kreditni rizik Banke u suštini predstavlja sumu Rizika neizvršenja obaveza, Rizika koncentracije, Migracionog rizika (rizik potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta). Dodatno, Rizik neizvršenja obaveza, kao materijalno značajne podvrste, uključuje FX indukovani kreditni rizik, Rizik zemlje i Rizik države.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su poslovnim pravilima: *Credit Risk Management Framework* i *General Principles for Credit Activity*. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i ostale tržišne rizike. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zaduženo je Odeljenje za finansijski i tržišni rizik. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima je Market risk strategija za UniCredit Group Srbija a.d. (u daljem tekstu MR strategija) koja uspostavlja posebne propise i definiše nadležnosti koji služe kao okvir poslovanja

⁶ U potkategorije rizika likvidnosti se ubrajaju: rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja odnosno mogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i rizik otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). Iako navedene potkategorije nisu materijalno značajne, rizik likvidnosti je ukupno posmatran materijalno značajan.

Sektora Privrednog i Investicionog Bankarstva i Sektora finansija, i posebno utvrđuje uloge Direkcije za poslovanja na finansijskom tržištu, Odeljenja finansija i Odeljenja za finansijski i tržišni rizik. Iz perspektive procesa, MR strategija pokriva:

- Definisane nosioca rizika; i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Odeljenje za finansijski i tržišni rizik je nadležno za proces upravljanja, merenja, praćenja i izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Uloge i nadležnosti u ovom procesu su opisane u Politici upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia)

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u nepredviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke obavlja i razvija funkciju kontrole usklađenosti poslovanja na način koji omogućava blagovremenu procenu rizika usklađenosti na svim organizacionim nivoima banke u tačno određenim regulatornim oblastima, kako bi se uticao na postojećih i potencijalnih rizika po njeno poslovanje sveo na najmanju moguću meru.

Internim aktima Banke je regulisana je obaveza Direkcije da nakon identifikacije i procene glavnih rizika, o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju Banke, a po potrebi i Upravni odbor, sve u skladu sa nadležnostima koje su definisane Programom praćenja usklađenosti poslovanja banke i Godišnjim planom aktivnosti odeljenja, kao i svim relevantnim Grupnim pravilima.

Program praćenja usklađenosti poslovanja banke sadrži metodologiju rada Direkcije za kontrolu usklađenosti, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih u Banci. Program takođe, sadrži relevantne regulatorne oblasti definisane krovnim dokumentima kojima se definiše funkcija i postavlja okvir delovanja Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja u okviru Banke.

Direkcija sačinjava Godišnji plan aktivnosti, uzimajući u obzir procenjene rizike, dugoročne planove, strateške inicijative koje ukazuju na opšte pravce razvoja i plana aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i ostale relevantne informacije, koje ukazuju na buduće pravce razvoja aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Jednom godišnje, rukovodilac Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju. Izveštaj usvaja Izvršni odbor i dostavlja ga Upravnom odboru banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja Banke, Direkcija za kontrolu usklađenosti je usvojila sistem kontrolnih aktivnosti („drugi nivo kontrola“) kojim se unapređuje kontrola relevantnih regulatornih oblasti.

Dodatno, Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke se stara da su svi zaposleni adekvatno obučeni iz relevantnih regulatornih oblasti. Takođe, Direkcija pruža podršku svim organizacionim jedinicama u banci pružajući savetodavnu funkciju i tumačenja odgovarajućeg zakonodavnog okvira.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCG Srbija posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCG Srbija kao pojedinačni rizici.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma. Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja. Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke - Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke rizik od pranja novca i finansiranja terorizma uključen je definiciju Rizika usklađenosti poslovanja banke, dok UCSG ovaj rizik posmatra kao pojedinačni rizik. Naime, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCSG posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCSG kao pojedinačni rizici.

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Izloženost navedenom riziku je značajno ublažen redovnim mesečnim forecast procesom, kao i uspostavljenim procedurama i procesima koji blagovremeno omogućavaju akciju u slučaju promena u poslovnom okruženju. Na navedeni način relevantne informacije o izmenama i potencijalnim uticajima na profitabilnost i performanse Banke se pravovremeno komuniciraju menadžmentu banke. Višegodišnji plan se revidira svake godine kako bi se osigurala projekcije na trogodišnjem nivou. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka svake godine radi procenu svojih strategija, uzimajući u obzir sve izmene u makro i mikro okruženju u kojem Banka posluje i koje mogu da imaju uticaj na promenu poslovnog modela i strategije, a takođe uzimajući u obzir izmene u postojećem regulatornom okviru.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima banke i očekivanih. Poslovni rizik pre svega može prosteći iz izrazito nepovoljnih i neočekivanih kretanja u tržišnom okruženju, promena u poslovanju, u smislu smanjenja obima poslovanja i/ili margina, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira, a koje ne proizilaze iz kreditnog, tržišnog i operativnog rizika. Izvori ovih podataka predstavljaju serije neto kamatnih prihoda, neto prihoda od provizija i operativnih rashoda.

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane⁷), akcionara / investitora, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik je nastaje kao sekundarni "efekat" kreditnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateški rizik).

Evaluaciju reputacionog rizika klijenata/inicijativa/transakcija/projekata/ i drugih tema za koje postoji identifikacija potencijalnog visokog reputacionog rizika vrši se u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za Reputacioni rizik.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora upravljanja rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje odgovarajuće politike definisane u Pravilniku o upravljanju rizicima, kao i druge interne akte nižeg ranga.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik za kapital banke i zarade koje proizilaze iz negativnih kretanja kamatnih stopa koje utiču na poziciju bankarske knjige institucije. Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na finansijski rezultat promenom neto prihoda od kamata.

RAF Metrika za merenje izloženosti riziku kamatne stope pokriva potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene očekivanog neto prihoda od kamata (NII) ili zarade, adresirajući sve materijalne izvore rizika.

Praćenje rizika kamatne stope zasnovano je na scenariju standardnog internog upravljanja i upravljanja u stresnim uslovima. Stalna analiza scenarija i stres testiranje imaju za cilj identifikaciju novih ranjivosti, procenu efekta ekonomskih šokova na portfolio Banke i sugeriše preduzimanje mera za umanjenje rizika, kao i olakšavanje boljeg razumevanja složenih, neumerenih rizika portfolija, što predstavlja dopunu statične mere upravljanja rizicima korišćenim kao deo svakodnevnog procesa upravljanja rizicima.

Rezultati analize pružaju relevantne indikacije za upravljanje rizikom kamatnih stopa: oni se razmatraju tokom definisanja limita, kao i za donošenje odluka u vezi strateških investicionih portfolija Banke i kao takav predstavljaju važan pokazatelj za organizacione jedinice za upravljanje rizicima, poslovanje na finansijskom tržištu i finansije.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia.

⁷ NGOs nevladine organizacije

Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. U svojim svakodnevnim aktivnostima Banka se sve više oslanja na napredne statističke i numeričke modele za merenje i upravljanje rizikom. Funkcije unutrašnje kontrole i organizacione postavke (npr. procesi odobravanja) su adekvatna zaštita za ublažavanje rizika modela. Međutim, u ovom kontekstu upotreba modela može uključivati troškove i rizike, a mi govorimo o riziku modela kao riziku neuspeha modela zbog pogrešnih unosa, pogrešnih pretpostavki i pogrešnog dizajna modela ili zloupotrebe modela u ICAAP EC / IC proračunu, koji bi mogao ugroziti pravilnu procenu ekonomskog kapitala. Doprinos rizika modela se jednostavno dodaje internom kapitalu kako bi se dobio ukupan interni kapital, konačna mera rizika koja ulazi kao i imenilac prilikom obračuna kapaciteta za preuzimanje rizika. Iznos rizika modela u procentima se dodeljuje svakom tipu rizika, kao što su kreditni, tržišni, operativni, poslovni i reputacioni rizik, pri čemu se procenti održavaju konstantnim tokom narednih 12 meseci. Jednom godišnje, nezavisna funkcija u okviru Interne validacije na nivou Grupe (Model Risk Management) ažurira pondera za rizik modela uzimajući u obzir procenu četiri dimenzije modela, materijalnost rizika, negativne ocene interne/eksterne revizije ukoliko postoje itd. Banka u ovoj oblasti primenjuje sledeća glavna interna akta/poslovna pravila.

Rizik klimatskih promena i degradacije okoline potiče od pogoršanja koja su izvor strukturnih promena u ekonomskoj aktivnosti. Deli se na dva glavna faktora rizika: fizički rizik (odnosi se na finansijski uticaj usled promene klime, uključujući sve češće ekstremne vremenske događaje i postepene promene u klimi, kao i od degradacije okoline), i rizik tranzicije (odnosi se na finansijski gubitak institucije koji može rezultirati, direktno ili indirektno, od procesa prilagođavanja ka nisko-ugljeničnoj i održivijoj ekonomiji).

Budući da je rizik procenjen kvalitativnom metodom usled nedostatka adekvatnih podataka za kvantifikaciju potencijalnih gubitaka, za ovaj rizik Banka ne izdvaja interni kapital. Banka ima na snazi politike o finansiranju prljavih industrija, oružja, nuklearne energije i procena tranzicionog rizika u okviru rizika klimatskih promena je sastavni deo kreditnog procesa. U okviru svojih kreditnih aktivnosti, Banka uzima u obzir uticaj klimatskih i ekoloških rizika, kroz klimatsku i ekološku procenu profila rizika velikih korporativnih klijenata, koji su predmet razmatranja i odobrenja kreditnih odbora Grupe, bez obzira na delatnost u kojoj klijenti posluju.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad tri direkcije, jednog odeljenja i dva specijalizovana tima i to: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja, Direkcije za problematične plasmane, Odeljenja za finansijski i tržišni rizik, Tim za operativni i reputacioni rizik i Tim za Internu validaciju. Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Najbitnije odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim i drugim rizicima u stubu 2,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- priprema ICAAP izveštaja, sveobuhvatno stres testiranje, postavljanje i praćenje apetita rizika
- procena kritičnih funkcija i priprema Plana Oporavka
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke.

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana.

Direkcija za problematične plasmane nadležna je za praćenje i upravljanje portfoliom problematičnih klijenata koji mogu biti klasifikovani kao „watchlist“, „restructuring“ ili „workout“ klijenti, kao i za praćenje klijenata klasifikovanih kao „standard“. U najvećoj meri to se odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnjenja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe, ova Direkcija je nadležna za klasifikaciju i praćenje klijenata iz „standard“ i „watchlist“ portfolija, kao i odobravanje strategija i akcionih planova za takve klijente, na osnovu predloga prodaje i Direkcije za kreditna odobrenja.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremeni i adekvatni, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Odeljenje za finansijski i tržišni rizik bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama UniCredit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke.

Tim za operativni i reputacioni rizik je uspostavljen 2020. godine, odgovara direktno Direktor Sektora za upravljanje rizicima i bavi se upravljanjem operativnim i reputacionim rizikom.

Tim Interne validacije, odgovara direktno Direktor Sektora za upravljanje rizicima i Grupnim strukturama, uspostavljen je sredinom 2018. godine u cilju ispunjenja zahteva koji proizilaze iz implementacije Bazelskih standarda, u naročito specijalizovanoj i osetljivoj temi modela i parametara rizika i njihove validacije.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merjenja rizika

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika

4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao praćenje primena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavi i relevantnih internih akata Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Pored regulatornih limita, Banka u sklopu Stuba 2 upravlja i limitima kreditne koncentracije prema industrijama i prema geografskim regionima, a imajući u vidu apetit za rizikom, rezultate stres testova i druge faktore.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se izveštaji definisani u delu „Informisanje organa upravljanja banke o rizicima“, a izveštaji bitni sa aspekta kreditnog rizika su obrađeni u nastavku.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke u informativne svrhe. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.10 odnosno 12.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ovakav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granularanom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su

stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2021. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početakom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je Banka spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koji se posmatraju prilikom postavljanja targeta, trigera i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora, poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugao posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola;

Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:

- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe i Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);
- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.)

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2021.g.

DIMENSION		KPI	4Q 21
Regulatory	Capital	<i>Total Capital Ratio (%)</i>	22.00%
Managerial	Liquidity and Interest Rate Risks	<i>Net Intragroup funding (€/mn)</i>	490.485
Regulatory		<i>LCR (%)</i>	161%
Managerial		<i>Funding Gap (€/bn)</i>	0.25
Managerial	Credit Risk	<i>NPE (%)</i>	4.2%
Managerial	Risk & Return	<i>ROAC (%)</i>	12.96%
Managerial	Market and Sovereign Risks	<i>Max RWA of Market Risk (%)</i>	2.1%
Managerial		<i>Overall Sovereign Exp. (€/bn)</i>	0.85

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osjetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, trigeri i limiti.

Target (Skлонost ka rizicima) predstavlja iznos rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima poslovanja, a u skladu sa lokalnim i ambicijama na nivou Grupe. Oni predstavljaju referentne vrednosti za dalji razvoj i praćenje poslovanja.

Triger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogući poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Limit je granična tačka koja predstavlja, sa zakonske strane, maksimalni nivo prihvatljivog rizika za banku.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik Izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Direkcija za strategiju, planiranje i finansijsku kontrolu / Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za integrisano upravljanje rizicima	kvartalno			+		+	+
Risk profile Banke	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	dnevno				+		
Operational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	mesečno				+		
Reputational risk izvestaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	kvartalno				+		

*Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**Izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i ostalim kolegama iz Management tima, Interne revizije, Compliance, UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz GBS divizije

*****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i kolegama iz: Markets trading-a, ALM-a, MARS-a UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz Gurpe

***** Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjeno za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi

Osnovni akcijski kapital:

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke
- Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.
-

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (relevantnih za Banku):

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica
- bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, osim kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila iskazanih na računu 102, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od:
 - o 2920 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine;
 - o 2555 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
 - o 2190 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana ako su ti krediti odobreni posle 01. januara 2019.godine.

Prilog 1: Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe

PI-KAP

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24,169,776	24,169,776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23,607,620	23,607,620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562,156	562,156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	1,090,483	tačka 10.stav 1.	7
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	0	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	203,699	203,067	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	53,740,761	53,740,761	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	0		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	78,114,236	79,204,087		

*OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

**popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

***kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđuvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-2,545,479	-2,571,469	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	69,026	69,026	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1.	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
27.1	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma kreditne zaduženosti (-)	-87,713	-87,713	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
27.2	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti	-147,482	-147,482	tačka 13. stav 1. odredba pod 14) alineja 1	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-2,711,648	-2,737,638		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	75,402,588	76,466,449		
Dodatni osnovni kapital: elementi					
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	0		
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke					
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	0		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	0		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	75,402,588	76,466,449		
Dopunski kapital: elementi					
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	0	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	0		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Dopunski kapital: odbitne stavke				
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	0		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	0		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	75,402,588	76,466,449		
52	Ukupna rizična aktiva	342,212,004	347,643,988	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala				
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	22.03	22.00	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	22.03	22.00	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	22.03	22.00	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6.08	6.19	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	14.03	14.00		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine.

Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividend</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividend	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke /bankarske grupe na dan 31. decembra 2021. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine dato je u tabeli PI-UPK:

Prilog 3

PI-UPK

Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala banke / bankarske grupe iz Priloža 1

2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
A	AKTIVA			
A.I	Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	67,572,923	67,572,923	
A.II	Zalozena finansijska sredstva	0	0	
A.III	Potrazivanja po osnovu derivata	752,624	752,624	
A.IV	Hartije od vrednosti	111,923,341	111,923,341	
A.V	Kredit i potrazivanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,241,484	42,249,257	
A.VI	Kredit i potrazivanja od komitenata	307,662,701	322,594,841	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zastite od rizika	0	0	
A.VIII	Potrazivanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zastiti od rizika	9,493	9,493	
A.IX	Investicije u pridruzena drustva i zajednicke poduhvate	0	0	
A.X	Investicije u zavisna drustva	112,644	0	
A.XI	Nematerijalna imovina	2,545,479	2,571,469	6
A.XII	Nekrenine, postrojenja i oprema	3,306,813	3,312,289	
A.XIII	Investicione nekretnine	3,527	3,527	
A.XIV	Tekuca poreska sredstva	0	0	
A.XV	Odložena poreska sredstva	618,261	640,839	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	
A.XVII	Ostala sredstva	1,329,348	1,445,276	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u konsolidovanom bilansu stanja)	538,078,638	553,075,879	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
P	PASIVA			
PO	OBAVEZE			
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	723,925	723,925	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	119,929,606	133,461,922	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	314,207,092	314,207,092	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	132,490	132,490	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	0	
PO.VIII	Rezervisanja	4,085,707	4,087,748	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	0	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	61,747	71,242	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	0	
PO.XII	Ostale obaveze	14,946,085	15,170,720	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP iznakama od 0401 do 0412 u konsolidovanom bilansu stanja)	454,086,652	467,855,139	
	KAPITAL			
PO.XIV	Akcijski kapital	24,169,776	24,169,776	1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	23,607,620	2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	562,156	3
PO.XV	Sopstvene akcije	0	0	
PO.XVI	Dobitak	5,877,750	7,107,136	
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>		1,090,483	7
PO.XVII	Gubitak			
PO.XVIII	Rezerve	53,944,460	53,943,828	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	53,740,761	53,740,761	5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici umanjani za poreske efekte</i>	203,699	203,306	4
PO.XIX	Nerealizovani gubici			
PO.XX	Učešća bez prava kontrole			
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	83,991,986	85,220,740	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0			
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	538,078,638	553,075,879	

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016, sa izmenama i dopunama objavljenim u Službenim glasnicima RS br. 103/2018, 67/2020, 98/2020 i 137/2020 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

4,5 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala

6 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala

8 % za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima. NBS je Banci svojim rešenjem odredila veći pokazatelj adekvatnosti kapitala od propisanih.

Banka je dužna da održava pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti.
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je na dan 31. decembra 2021. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala / pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala / pokazatelj adekvatnosti kapitala od 22,03% na nivou Banke, odnosno 22,00% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine dati su u tabeli PI-AKB.

(u hiljadama
dinaru)

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	75,402,588	76,466,449
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	0	0
II	KAPITALNI ZAHTEVI	27,376,960	27,811,519
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	23,910,320	24,296,871
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	23,910,320	24,296,871
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	<i>144,045</i>	<i>144,083</i>
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	<i>47,046</i>	<i>61,540</i>
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	<i>388,048</i>	<i>388,048</i>
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	<i>13,634,035</i>	<i>13,584,225</i>
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>5,739,982</i>	<i>6,164,745</i>
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	<i>2,825,370</i>	<i>2,825,370</i>
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	<i>482,287</i>	<i>493,125</i>
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	<i>68,218</i>	<i>68,218</i>
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>22,529</i>	<i>0</i>
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	<i>558,761</i>	<i>567,517</i>
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	347,645	352,671
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	347,645	352,671
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	167,953	167,953
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	179,692	184,718
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,906,376	2,949,358
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	0	0
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2,906,376	2,949,358
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	212,619	212,619
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	22.03	22.00
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	22.03	22.00
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	22.03	22.00

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizik
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi
- Operativni rizik
- Poslovni rizik
- Reputacioni rizik
- Rizik modela

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alokirani na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. VaR obračun se bazira na istorijskoj simulaciji i uključuje hipotetičku distribuciju prinosa (prihoda i rashoda) u portfoliju finansijskih instrumenata pomoću istorijskih promena tržišnih cena, pri čemu je zadovoljena pretpostavka o normalnoj distribuciji vremenske serije prihoda i rashoda, kako bi se sa odgovarajućim nivoom poverenja ocenila vrednost internog kapitala po modelu.

Dodatna komponenta internog kapitala koja nije u okviru VaR modela je IDRC (Incremental Default Risk Charge), a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemoćnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

Pored navedene materijalne komponente (IDRC), u podkategorije u okviru internog kapitala za Tržišne rizike se ubrajaju Rizik kreditne migracije u knjizi trgovanja (Credit Migration Risk - Trading Portfolio), Kamatni rizik u knjizi trgovanja, Rizik kreditnog spread-a u knjizi trgovanja, Devizni rizik.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se kvantifikuje takodje primenom VaR modela. Var obračun je zasnovan na istorijskoj distribuciji promene ekonomske vrednosti bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. U okviru kamatnog rizika, kao nematerijalne kategorije se izdvajaju rizik opcija, bazni rizik kao i rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk).

Interni kapital za operativni rizik jednak je Regulatornom kapitalu obračunatom prema standardizovanom pristupu uvećanom za efekat pravnog rizika.

Interni kapital za reputacioni rizik se obračunava na grupnom nivou i alokira na sve članice Grupe prema učešću internog kapitala za operativni rizik pojedine članice u ukupnom internom kapitalu za operativni rizik UniCredit Grupe.

Interni kapital za rizik modela predstavlja dodatni interni kapital (tzv. *Cushion*) koji se uvodi iz razloga sve zastupljenijeg korišćenja modela u merenju i upravljanju svim vrstama rizika, što pored svojih očiglednih prednosti, dovodi i do povećane mogućnosti greške, i to zbog: neadekvatne metodologije, neispravne implementacije, nedostajućih parametara i nedostatka ulaznih podataka i slično. Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2.6%), tržišni rizik (2%), operativni rizik (1.6%), poslovni rizik (1.6%) i reputacioni rizik (1.6%). Sabiranjem tih uvećanja internog kapitala za svaki od pomenutih vrsta rizika dobijamo ukupan iznos internog kapitala za Rizik modela.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen ratio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1- zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2,5% rizične aktive.

2- kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 2% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2021. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	2,0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5 - Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
PI-GR

Red br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti i prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti i po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	1,078,520,676	-	-	-	-	-	22,889,284	-	-	22,889,284	48%	0%
1.2.	Luksemburg	3,880,312	-	-	-	-	-	308,277	-	-	308,277	1%	0%
1.3.	Bosna i Hercegovina	2,538,894	-	-	-	-	-	202,971	-	-	202,971	0%	0%
1.4.	Crna Gora	1,957,874	-	-	-	-	-	155,465	-	-	155,465	0%	0%
1.5.	Rumunija	1,875,768	-	-	-	-	-	121,770	-	-	121,770	0%	0%
1.6.	SAD	1,225,569	-	-	-	-	-	20,527	-	-	20,527	0%	0%
1.7.	Bugarska	704,109	-	-	-	-	-	11,259	-	-	11,259	0%	0%
1.8.	Hrvatska	455,220	-	-	-	-	-	36,348	-	-	36,348	0%	0%
1.9.	Gana	418,641	-	-	-	-	-	0	-	-	0	0%	0%
1.10.	Belgija	39,986	-	-	-	-	-	3,198	-	-	3,198	0%	0%
1.11.	Austrija	31,038	-	-	-	-	-	1,846	-	-	1,846	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	1,091,674,253						23,751,576			23,751,576	50%	0%
2.	Ukupno	2,183,322,340						47,502,522	0		47,502,522	100%	0%
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	1,088,364,364						23,446,714			23,446,714	49%	0%
* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku													
2.	Ukupno	2,193,166,028						48,059,952	0		48,059,952	100%	0%

Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala Banke/Bankarske grupe

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	342,212,004	347,643,988
2	Specifična stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontraciklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, MSFI 9, kao i propisima UniCredit grupe.

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematicnu i problematicnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika kao i za sve izloženosti kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

6.1 METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja / očekivani kreditni gubici).

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju. Banka obračun rezervisanja može da vrši na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente ili na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu.

6.1.1 Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom rezervisanja na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente i rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti u statusu non-performing (Nivo 3 obezvređenja) čija ukupna izloženost (bilansna i vanbilansna) na nivou grupe povezanih lica prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjenja vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica). Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150,000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervatizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno.

Rezervisanje na pojedinačnoj osnovi bi se računalo prema sledećoj formuli:

Rezervisanje = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - Sadašnja vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova

Sadašnja vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (RA) bi se računala po sledećoj formuli:

$$RA = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1 + OEIR)^i}$$

gdje CF predstavlja iznos očekivanih budućih novčanih tokova u periodu, a OEIR originalnu efektivnu kamatnu stopu.

U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Obračun očekivane buduće naplate potraživanja se bazira na sledećim pristupima:

- Naplata iz operativnog poslovanja (going concern)
- Naplata kroz aktiviranje kolateralu (gone concern)
- Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario)

Naplata iz operativnog poslovanja (going concern) se primenjuje, kada je na bazi podataka iz finansijskih izveštaja i projekcija očekivanih budućih tokova gotovine uz određenu dozu pouzdanosti i konzervatizma procenjeno da klijent nastavlja da generiše cash flow iz svog poslovanja bez likvidiranja sredstava obezbeđenja. Ovaj pristup podrazumeva da se stalno preispituju i prilagođavaju pretpostavke na kojima se zasnivaju očekivani iznosi naplate u zavisnosti od delatnosti koju klijent obavlja, kom sektoru pripada, finansijske pozicije koja se menja sa protokom vremena i sl. Naplata iz sredstava obezbeđenja (non-core collateral) u ovom slučaju može se uzeti u obzir samo pod uslovom da to ne ugrožava kapacitet klijenta da generiše cash flow iz svog redovnog poslovanja.

Naplata kroz aktiviranje kolateralu (gone concern) se primenjuje kada je procenjeno da su operativni novčani tokovi vrlo niski ili čak negativni i kada je jedino moguće generisati tokove gotovine kroz aktiviranje odnosno naplatu iz kolateralu.

Prilikom sagledavanja realizacije instrumenata obezbeđenja, u trenutku izrade individualne procene, potrebno je uzeti u obzir trenutni pravni status instrumenata obezbeđenja, utrživost instrumenata obezbeđenja, trajanje povezanih pravnih radnji itd. U cilju što objektivnije procene očekivane naplate, potrebno je da se prikupe i analiziraju sve raspoložive informacije o vrednosti i periodu prodaje ranije realizovanih instrumenata obezbeđenja istog ili sličnog tipa, u istom ili sličnom postupku realizacije.

Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario) podrazumeva pretpostavku prodaje obezvređenog potraživanja i posledično procenu novčanih tokova koji će se realizovati prodajom u procenjenom vremenskom horizontu. Za svako pojedinačno potraživanje, iznos očekivanih novčanih tokova od prodaje potraživanja procenjuje se na osnovu internih i/ili tržišnih informacija u skladu sa sledećom hijerarhijom:

- Realizovani iznosi na nivou Grupe, za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Realizovani iznosi na tržištu za uporedive transakcije, odnosno za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Interna procena prodajne cene kreirana uz podršku internih modela.

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svežeće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

MSFI 9 standard zahteva obračun individualnog obezvređenja na način da se uzmu u obzir buduća očekivanja sagledana kroz prizmu scenario analize. IFRS 9 zahteva korišćenje verovatnoćom ponderisanih ishoda (scenario analiza) koje su predmet sagledavanja kroz postupak evaluacije: (a) različitih mogućih događaja/ishoda, i (b) koje inkorporiraju informacije o budućim očekivanjima (forward looking information) sa ciljem obračuna iznosa obezvređenja.

Pojednostavljeno, obračun iznosa obezvređenja u okviru scenario analize se obračunava prema formuli:

$$\text{Rezervisanje} = \sum (\text{Verovatnoća_scenaria_i} \times \text{Rezervisanje_scenaria_i})$$

6.1.2 Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se za sve klijente u performing statusu (Nivoi obezvređenja 1 i 2), kao i za klijente u non-performing statusu (Nivo obezvređenja 3) koji ne ispunjavaju uslove za obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Pri tome se kod klijenata u performing statusu, različito obračunava rezervisanja za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1, za koje se računaju očekivani kreditni gubici u periodu od narednih 12 meseci, od izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2, za koje se računaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Rezervisanja / dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici (1Y ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1 se obračunavaju po formuli:

$$1Y \text{ ECL} = \frac{MPD_{1Y} * LGD_{1Y} * EAD_{1Y}}{(1+EIR)^{T/2}}$$

dok se rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (LT ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2 obračunavaju po formuli:

$$LT \text{ ECL} = \sum_{n=1Y}^T \frac{MPD_{tn} * LGD_{tn} * EAD_{tn}}{(1 + EIR)^{(t_n + t_n - 1)/2}}$$

gde su T - dospeće izloženosti, t_n - jednogodišnji vremenski period koji karakteriše amortizacioni plan izloženosti, MPD - granična verovatnoća neizvršavanja obaveza, LGD - gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza, EAD – izloženost umanjena za vrednost kolaterala i EIR - efektivna ili alternativna kamatna stopa.

Rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (ECL) za non-performing zloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 3 obračunavaju se po formuli:

$$ECL = EAD * LGD$$

6.1.3 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.02%	<=	PD	<=	0.0409%
2	0.0557%	<	PD	<=	0.1035%
3	0.1411%	<	PD	<=	0.2621%
4	0.3572%	<	PD	<=	0.6635%
5	0.9043%	<	PD	<=	1.6798%
6	2.2894%	<	PD	<=	4.2527%
7	5.7961%	<	PD	<=	10.7667%
8	14.6743%	<	PD	<=	20%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 50% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 15% do 100% za Retail klijente.

Banka redovno ažurira vrednosti PD i LGD parametara portfolija kroz poredjenje sa ostvarenim default rate (DR) i recovery rate (RR). Pored toga, sami parametri su predmet validacije od strane nezavisnog organizacionog dela u okviru Banke – Tima za internu validaciju kako u pogledu ispunjenosti svih metodoloskih i regulatornih zahteva tako i u pogledu prediktivnosti navedenih parametara.

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju, Banka je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što podrazumeva blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Što se tiče obračuna ECL, uticaj COVID-19 rezultirao je u ažuriranju makroekonomskih pretpostavki koje su korišćene u određivanju ECL (posebno forward looking informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške (moratorijum definisan od strane NBS) ne rezultira nužno u značajnom pogoršanju kreditnog rizika (SICR – significant increase in credit risk) odnosno ne predstavlja trigger za automatsku migraciju iz Nivo 1 u Nivo 2 ili automatski trigger za defaultni događaj (Nivo 2) osim ukoliko ne postoje drugi dokazi za nemogućnost izmirenja obaveza (UTP - Unlikely to Pay). Tokom moratorijuma i nakon moratorijuma Banka nije preduzela konkretne akcije u cilju promene seta kvalitativnih i kvantitativnih SICR triggera u Metodologiji očekivanih kreditnih gubitaka, ali se angažovala kroz sprovođenje monitoringa po pojedinačnim klijentima (sedmično i kroz vanredne analize klijenata) u cilju razumevanja trenutne i buduće finansijske pozicije najvećih klijenata. Ova monitoring aktivnost je rezultirala reklasifikacijom klijenata na Watch list 2 i u status restrukturiranih, koji rezultiraju Nivo 2 klasifikacijom sa

pogoršanjem rejtinga. Bihavioralni modeli za mali biznis i fizička lica su inkorporirali promene prihoda za ove grupe klijenata koji su posleđično uticale na njihov rejting i stage klasifikaciju.

6.1.4 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	179,678,318	4,366,575	8,309,650
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1,825,603	3,000	0
Javna administrativna tela	590,085	11,862	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13,634,611	145,270	19,370,556
Visokorizicne izloženosti	568,740	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	53,240,497	5,167,729	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0
Medjunarodne razvojne banke	10,077	1,998,823	4,819,871
Medjunarodne organizacije	0	0	0
Banke	41,925,046	23,993,233	40,871,784
Privredna društva	132,810,574	168,983,231	2,619,565
Fizička lica	108,674,316	15,556,943	640,634
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	14,527,551	31,372	553,408,620
Ukupno	547,598,061	220,258,038	630,040,680

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	184,044,893	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1,828,603	0	0	0
Javna administrativna tela	601,947	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13,779,509	158	141	73
Visokorizicne izloženosti	568,740	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	58,200,804	207,422	0	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0	0
Medjunarodne razvojne banke	0	9,407	1,999,493	0
Medjunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	1,318,426	52,953,725	2,186,887	9,459,241
Privredna društva	289,373,819	6,712,372	4,496,324	1,211,290
Fizička lica	124,219,958	10,749	355	197
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	13,866,186	60,310	0	632,427
Ukupno	687,915,529	59,954,142	8,683,200	11,303,227

6.1.5 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	1,318,426	360	0	0	0	0
Sektor stranih lica	64,599,853	7,727	0	0	0	0
Ukupno	65,918,279	8,087	0	0	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor privrednih drustava	254,289,598	500,211	9,968,240	5,511,965	8,799,120	5,064,217
Sektor stranih lica	12,419,986	43,437	1	11	0	0
Sektor finansija i osiguranja	5,963,082	7,495	652	549	0	0
Sektor javnih preduzeca	27,527,279	69,453	6,507	4,287	0	0
Sektor drugih komitenata	1,593,860	16,492	135,937	93,379	106,282	73,948
Ukupno	301,793,804	637,088	10,111,337	5,610,191	8,905,402	5,138,165

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	62,920,147	2,650,759	3,078,767	2,024,890	25,904	24,194
Sektor privrednih drustava	51,649,202	623,231	0	0	0	0
Sektor stranih lica	11,301	35	371	294	0	0
Sektor javnih preduzeca	100,727	1,892	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	6,139,627	108,496	173,169	112,389	0	0
Sektor registr. poljopr. proizvođača	3,240,537	118,110	11,493	8,343	0	0
Sektor drugih komitenata	169,720	3,006	0	0	0	0
Ukupno	124,231,259	3,505,529	3,263,799	2,145,916	25,904	24,194

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	31,255,056	2,092,436	0	0	0	0
Sektor privrednih drustava	40,667,995	5,631,226	5	3	0	0
Sektor stranih lica	2,534,622	851	0	0	0	0
Sektor finansija i osiguranja	61,664,853	549	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeca	124,594,054	144,523	210,644	51,952	204,208	45,604
Sektor preduzetnika	467,398	113,161	0	0	0	0
Sektor registr. poljopr. proizvođača	38,009	12,909	0	0	0	0
Sektor drugih komitenata	14,690,769	3,728,593	194,096	137,371	124,413	97,534
Ukupno	275,912,757	11,724,248	404,745	189,325	328,621	143,138

* Pod pozicijom ostalo nalazi se ostala vanbilansna aktiva, odnosno vanbilans po kome ne može doći do plaćanja.

6.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	64,211,241	2,141,101	8,309,650
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	4,657,410	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	110,809,668	2,225,474	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	48,478	0	0
od 91 do 180 dana	29,662	0	0
od 181 do 1 godine	687	3,000	0
od 1 do 5 godina	1,503,952	0	0
preko 5 godina	242,824	0	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	27	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	588,138	11,862	0
od 1 do 5 godina	1,921	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Banke			
Do 90 dana	41,915,913	1,889,239	40,871,784
od 91 do 180 dana	9,133	559,571	0
od 181 do 1 godine	0	3,165,159	0
od 1 do 5 godina	0	16,269,381	0
preko 5 godina	0	2,109,883	0
Privredna društva			
Do 90 dana	8,258,668	27,749,469	922,900
od 91 do 180 dana	6,880,882	17,568,905	510,736
od 181 do 1 godine	29,091,657	28,139,400	1,185,929
od 1 do 5 godina	49,839,209	74,947,083	0
preko 5 godina	38,740,157	20,578,373	0
Fizička lica			
Do 90 dana	3,571,975	2,381,913	77,805
od 91 do 180 dana	2,572,935	2,079,885	24,952
od 181 do 1 godine	6,175,938	4,703,864	12,026
od 1 do 5 godina	46,853,910	6,063,711	12,275
preko 5 godina	49,499,557	327,571	513,575
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	14,143,733	2,581	553,408,620
od 91 do 180 dana	4,107	197	0
od 181 do 1 godine	1,736	8,848	0
od 1 do 5 godina	206,069	19,745	0
preko 5 godina	171,906	0	0
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	112,644	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	14,549	36,464	0
od 91 do 180 dana	82,042	1,646,588	0
od 181 do 1 godine	4,110,463	144,962	0
od 1 do 5 godina	18,716,601	2,796,179	0
preko 5 godina	30,316,843	543,536	0
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	0	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	568,740	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	2,589,067	21,001	19,360,278
od 91 do 180 dana	179,340	32,082	0
od 181 do 1 godine	300,634	10,972	0
od 1 do 5 godina	5,860,047	76,103	503
preko 5 godina	4,705,523	5,112	9,775
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	10,077	1,998,823	4,819,871
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

6.1.7 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	204,520,577	78,686,273	46,024,183	16,501,035	9,113,986	354,846,054
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	148,437,734	47,581,421	15,183,750	2,581,426	85,949	213,870,280
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	352,958,311	126,267,694	61,207,933	19,082,461	9,199,935	568,716,334
4	Ispravka vrednosti	2,207,799	820,552	730,089	5,521,348	3,066,097	12,345,885

6.1.8 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(84)	(153)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	82	69
Ukupno za godinu	-	-	82	69
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(2)	(84)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(268,440)	(344,977)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	114,010	18,542
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(49)	215
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	74,964	57,780
Ukupno za godinu	-	-	188,925	76,537
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(79,515)	(268,440)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(36,099)	(1,714)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	32,244	(36,366)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(172)	1,981
Otpis sa otpustom duža	-	-	13	-
Ukupno za godinu	-	-	32,085	(34,385)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(4,014)	(36,099)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(4,051,629)	(3,857,283)	(5,604,861)	(3,872,850)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravk vrednosti	(1,579,435)	(1,110,071)	(1,723,069)	(2,386,757)
Efekti promene deviznog kursa	(234)	82	(1,435)	14
Unwinding (time value)	6,165	12,472	572	611
Efekti prodaje portfolia	47	154,593	-	-
Otpis sa otpustom duga	586	-	9,077	541
Otpis bez otpusta duga*	371,603	748,578	553,667	653,580
Ukupno za godinu	(1,201,268)	(194,346)	(1,161,188)	(1,732,011)
Stanje na dan 31. decembra	(5,252,897)	(4,051,629)	(6,766,049)	(5,604,861)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021.	2020.	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	(2,132)	(2,498)	(29,906)	(17,272)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(22,284)	366	(145,478)	(86,735)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	4	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	11,364	69
Otpis bez otpusta duga	-	-	125,940	74,032
Ukupno za godinu	(22,284)	366	(8,170)	(12,634)
Stanje na dan 31. decembra	(24,416)	(2,132)	(38,076)	(29,906)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2021	2020	2021	2020
Stanje na dan 1. januara	97,754	58,504	241,809	136,487
Efekat prve primene MSFI 9	0	0	0	0
Rezervisanja u toku godine:				
- iskazana u bilansu uspeha	65,560	85,185	152,207	216,607
- iskazana u okviru ostalog rezultata	65,560	85,185	152,207	216,607
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	(86,943)	(45,935)	(204,288)	(111,285)
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(86,943)	(45,935)	(204,288)	(111,285)
Stanje na dan 31. decembra	76,371	97,754	189,728	241,809

6.1.9 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama i za izloženosti prema privrednim društvima, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtingi agencije Moody's Investor Service.

6.1.10 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel III regulativom
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjnje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Tabela 15: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	127,234	0	343,807	1,116,180
Visokorizicne izloženosti	0	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	2,373,726	0	10,836	27,034,756
Banke	0	31,768,852	0	0
Privredna društva	5,758,924	0	7,011,300	0
Fizička lica	962,006	2,615	5,689,481	0
Ukupno	9,221,890	31,771,466	13,055,424	28,150,936

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu i deviznih kurseva.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Osnovni indikator za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku je:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredino spreda, devizni rizik i rizik volatilnosti

•

Pored VaR indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Rizik likvidnosti: Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa *i/* ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

8. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, a isključuje strateški i reputacioni rizik. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Tim za operativni i reputacioni rizik nadležan je za evidentiranje, praćenje i upravljanje operativnim rizikom UniCredit Banke a.d. i direktno je odgovoran članu Izvršnog Odbora zaduženom za upravljanje rizicima (CRO). Osnovni zadatak Tima za operativni i reputacioni rizik je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama Grupne funkcije za nefinansijske rizike (operativne i reputacione rizike), u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje i upravljanje operativnog rizika na svim nivoima.

Izvršni Odbor UniCredit Banke odgovoran je za donošenje odluka u vezi svih aspekata praćenja i upravljanja operativnim rizikom. Izvršni Odbor se redovno izveštava o izloženosti operativnom riziku, aktivnostima za ublažavanje, metodologijama za merenje i kontrolu kao i o svim relevantnim analizama u vezi sa operativnim rizikom. Izvršni odbor odgovoran je za usvajanje mera u skladu sa prijavljenim rezultatima i da predloži mere za transfer rizika /osiguranja gde ih je moguće primeniti.

Komitet za Nefinansijske rizike organizuje se kvartalno u cilju efikasnije kontrole i unapređenja procesa operativnog rizika.

Radi efikasnog praćenja operativnog rizika u Banci su imenovani menadžeri za operativni rizik i njihovi zamenici iz različitih organizacionih jedinica koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim štetnim događajima njihovog organizacionog dela kao i za evidenciju svih nastalih šteta u bazu podataka. Svi nastali događaji evidentiraju se u grupnu bazu podataka - ARGO.

Banka upravlja ovim rizikom kroz adekvatan set kontrola tokom cele godine kao i rad PWG radne grupe:

- prikupljanje, validacija i kovalidacija podataka o internim gubicima – vrši se kroz događaja operativnog rizika u skladu sa definisanim pragom materijalnosti od strane OpRisk menadžera dok validaciju i kovalidaciju vrši ORRAS funkcija kroz bazu operativnih rizika (ARGO). Dodatni nivo kontrole sprovodi ORRAS funkcija kroz usaglašavanja knjiženja glavne knjige i baze za evidentiranje događaja operativnog rizika.
- analiza scenarija- se sprovodi u cilju procene maksimalnih gubitaka na bazi definisanih scenarija, za vremenski period 1:10 i 1:40 godina
- ključni indikatori rizika KRI- Indikatori rizika oslikavaju profil operativnog rizika procesa i prate se i izveštavaju u zavisnosti od definisane frekvencije.
- RCSA samoprocena operativnih rizika i kontrola sa aspekta procesa (koja uključuje analizu rizika ICT sistema i cyber rizika) - sprovodi se jednom godišnje u saradnji sa relevantnim vlasnicima procesa, rezultati se mogu koristiti u definisanju strategije za operativni i reputacioni rizik
- TOR (preliminarna analiza rizika)-ključni rizici Banke vezane za specifični tip rizika- sprovodi se jednom godišnje u cilju definisanja ključnih rizika za Banku kao i aktivnosti za njihovo umanjeње, rezultati se koriste u definisanju strategije za operativni rizik
- analiza operativnog rizika poveravanja relevantne aktivnosti Banke trećem licu- analiza operativnog i reputacionog rizika:
 1. u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS funkcije a koja se bazira na analizi rizika sprovednoj od strane inicijatora kao i
 2. drugi nivo kontrole za kritične ugovore u skladu sa zahtevom Grupe

- analiza operativnog rizika prilikom uvođenja novog ili značajne izmene proizvoda- analiza operativnog i reputacionog rizika u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS funkcije na bazi procene rizika nadležnih organizacionih delova koji učestvuju u analizi (članovi PDN) u skladu sa internim aktima Banke.
- Procena rizika i kontrola u ICT projektima – procenjuje inherentni i rezidualni rizik novog relevantnog projekta sa najvećim uticajem na rizik usled izmene IT sistema, kojim se uvodi novi ili menja postojeći IT sistem, i definiše mere ublažavanja identifikovanih rizika

Proces praćenja i upravljanja operativnim rizikom zasnovan je na relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS), kao i na smernicama UniCredit Credit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala UniCredit Banka Srbija se opredelila za Standardizovan pristup računanja regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik. Obračun kapitala se vrši na godišnjem nivou, dok je izveštavanje na kvartalnoj osnovi. Računi bilansa uspeha su mapirani na poslovne linije koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekte svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto bilansna izloženost banke o ovom osnovu je 113,262 hiljade dinara na dan 31. decembar 2021. godine. Od toga 112,644 hiljada dinara se odnosi na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Neto bilansna izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.02%% bilansne sume. Vanbilansna izloženost iznosi 5,401,838 hiljada dinara, a ispravka vrednosti 6,939 hiljada dinara, što čini 0.49% ukupne vanbilansne aktive.

11. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2021. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 12.41%, a na nivou Bankarske grupe 12.39%

12. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODNOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

12.1. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima
- Planiranje potreba za kapitalom

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta*, *trigera* i *limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- Trigeri** predstavljaju svojevrсни "early warning sistem" koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja praćova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 6. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

(u hilj. dinara)

31.12.2021.	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
Pozicije bilansa stanja	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67,572,925	2	67,572,923	0	67,572,923
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	752,624	752,624
Hartije od vrednosti	109,210,970	79,515	109,131,455	2,791,886	111,923,341
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,245,498	4,014	42,241,484	0	42,241,484
Kreditni i potraživanja od komitenata	319,681,647	12,018,946	307,662,701	0	307,662,701
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	9,493	9,493
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,545,479	2,545,479
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,306,813	3,306,813
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	618,261	618,261
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0		0
Ostala sredstva	311,295	62,492	248,803	1,080,545	1,329,348
Bilansna izloženost	539,022,335	12,164,969	526,857,366	11,221,272	538,078,638
Date garancije i jemstva	113,916,277	119,360	113,796,917	0	113,796,917
Preuzete buduće obaveze	106,707,770	146,739	106,561,031	16,775,120	123,336,151
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	869,939,863	869,939,863
Vanbilansna izloženost	220,624,047	266,099	220,357,948	886,714,983	1,107,072,931
Ukupna izloženost	759,646,382	12,431,068	747,215,314	897,936,255	1,645,151,569

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku_2020

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	57,151,931	84	57,151,847	0	57,151,847
Založena finansijska sredstva	11,630,733	0	11,630,733	0	11,630,733
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	1,447,643	1,447,643
Hartije od vrednosti	100,749,619	268,440	100,481,179	2,073,599	102,554,778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27,765,931	36,099	27,729,832	0	27,729,832
Kredit i potraživanja od komitenata	288,315,685	9,656,490	278,659,195	0	278,659,195
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,119,711	2,119,711
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,571,169	3,571,169
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	297,638	297,638
Odložena poreska sredstva	0	0	0	0	0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	178,702	32,038	146,664	1,070,885	1,217,549
Bilansna izloženost	485,792,601	9,993,151	475,799,450	10,696,816	486,496,266
Date garancije i jemstva	88,738,850	74,568	88,664,282	3,644,986	92,309,268
Preuzete buduće obaveze	91,101,849	264,995	90,836,854	20,873,165	111,710,019
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	932,930,331	932,930,331
Vanbilansna izloženost	179,840,699	339,563	179,501,136	957,448,482	1,136,949,618
Ukupna izloženost	665,633,300	10,332,714	655,300,586	968,145,298	1,623,445,884

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 6.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 6.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao i aktiva koja nije izložena kreditnom riziku). Za izradu smernica uzeta je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2021.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	91,658,108	0	25,905	3,055,134	94,739,147	24,195	4,762,647	89,952,305	35,547,463	318,651
Stambeni krediti	37,597,013	0	3,362	385,115	37,985,490	1,652	159,825	37,824,013	35,383,070	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	50,597,045	0	1,637	2,595,841	53,194,523	1,637	4,501,261	48,691,625	162,629	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,182,034	0	48	59,100	3,241,992	48	90,341	3,151,603	0	0
Ostala potraživanja	282,016	0	20,858	14,268	317,142	20,858	11,220	285,064	1,764	0
Potraživanja od privrede	654,224,220	0	9,836,275	846,740	664,907,235	5,329,491	2,314,737	657,263,007	94,525,638	6,941,987
Velika preduzeća	129,032,404	0	870,271	7	129,902,682	530,770	165,429	129,206,483	20,982,473	566,471
Mala i srednja preduzeća	210,207,883	0	8,530,745	562,507	219,301,135	4,581,551	1,482,220	213,237,364	64,317,352	6,051,195
Javna preduzeća	27,628,192	0	0	6,507	27,634,699	0	75,642	27,559,057	3,693,678	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	287,355,741	0	435,259	277,719	288,068,719	217,170	591,446	287,260,103	5,532,135	324,321
Ukupna izloženost	745,882,328	0	9,862,180	3,901,874	759,646,382	5,353,686	7,077,384	747,215,312	130,073,101	7,260,638
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	745,882,328	0	0	0	745,882,328	0	4,454,091	741,428,237	130,073,101	0
od čega: restrukturirana	9,830,885	0	0	0	9,830,885	0	193,079	9,637,806	6,205,188	0
Problematična potraživanja	0	0	9,862,180	3,901,874	13,764,054	5,353,684	2,623,293	5,787,077	0	7,260,638
od čega: restrukturirana	0	0	5,519,715	365,546	5,885,261	3,043,455	257,021	2,584,785	0	4,830,175
Ukupna izloženost	745,882,328	0	9,862,180	3,901,874	759,646,382	5,353,684	7,077,384	747,215,314	130,073,101	7,260,638

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2020.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	89,661,973	0	0	2,131,571	91,793,544	0	3,949,728	87,843,816	33,284,077	223,496
Stambeni krediti	34,972,742	0	0	284,189	35,256,931	0	131,059	35,125,872	33,065,218	223,496
Potrošački i gotovinski krediti	51,715,340	0	0	1,789,646	53,504,986	0	3,716,895	49,788,091	215,175	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,966,387	0	0	34,567	3,000,954	0	83,120	2,917,834	0	0
Ostala potraživanja	7,504	0	0	23,169	30,673	0	18,654	12,019	3,684	0
Potraživanja od privrede	565,292,289	0	7,886,494	660,973	573,839,756	4,151,515	2,231,471	567,456,770	107,312,635	5,286,917
Velika preduzeća	110,868,775	0	1,700,521	0	112,569,296	919,422	117,827	111,532,047	26,625,354	793,568
Mala i srednja preduzeća	192,566,093	0	5,773,961	416,992	198,757,046	2,886,459	1,366,140	194,504,447	70,317,838	4,426,769
Javna preduzeća	18,075,581	0	0	20	18,075,601	0	30,681	18,044,920	3,746,321	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	243,781,840	0	412,012	243,961	244,437,813	345,634	716,823	243,375,356	6,623,122	66,580
Ukupna izloženost	654,954,262	0	7,886,494	2,792,544	665,633,300	4,151,515	6,181,199	655,300,586	140,596,712	5,510,413
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	654,954,262	0	0	0	654,954,262	0	4,366,156	650,588,106	140,596,712	0
od čega: restrukturirana	6,304,896	0	0	0	6,304,896	0	248,998	6,055,898	2,103,973	0
Problematična potraživanja	0	0	7,886,494	2,792,544	10,679,038	4,151,515	1,815,043	4,712,480	0	5,510,413
od čega: restrukturirana	0	0	5,024,037	270,230	5,294,267	3,046,716	206,108	2,041,443	0	3,583,341
Ukupna izloženost	654,954,262	0	7,886,494	2,792,544	665,633,300	4,151,515	6,181,199	655,300,586	140,596,712	5,510,413

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	32,976,960	920,897	18,372,171	759,885	18,484,201	800,160
Stambeni krediti	19,036,215	167,328	6,998,966	91,711	5,385,338	61,694
Potrošački i gotovinski krediti	12,678,364	711,978	10,771,677	650,946	12,469,471	719,437
Transakcioni krediti i kreditne kartice	985,924	16,604	599,301	13,163	629,039	15,760
Ostala potraživanja	276,457	24,987	2,227	4,065	353	3,269
Potraživanja od privrede	466,116,306	7,080,958	30,985,726	1,588,989	26,089,335	784,156
Sektor A	3,599,955	953,369	2,205,107	1,209,803	941,554	11,255
Sektor B, C i E	85,549,018	1,385,336	6,187,673	158,430	9,220,846	170,123
Sektor D	10,636,311	92,734	3	0	725,371	120,144
Sektor F	52,977,184	645,357	7,316,973	7,688	3,976,320	7,474
Sektor G	79,564,632	335,611	7,717,444	82,378	5,698,096	359,303
Sektori H, I i J	41,156,046	803,790	1,759,385	37,923	1,848,192	18,793
Sektori L, M i N, R i S	31,572,935	2,413,550	820,655	845	604,877	6,401
Potraživanja od ostalih klijenata	161,060,225	451,211	4,978,486	91,922	3,074,079	90,663
Ukupna izloženost	499,093,266	8,001,855	49,357,897	2,348,874	44,573,536	1,584,316

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	21,801,504	599,714	0	0	23,274	382
Stambeni krediti	6,158,083	67,745	0	0	18,411	0
Potrošački i gotovinski krediti	14,677,533	515,116	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	962,953	14,068	0	0	4,818	362
Ostala potraživanja	2,935	2,785	0	0	45	20
Potraživanja od privrede	15,362,703	1,227,271	0	0	115,670,147	1,643
Sektor A	97,731	4,400	0	0	0	0
Sektor B, C i E	4,918,704	103,342	0	0	0	0
Sektor D	2	242,194	0	0	0	0
Sektor F	1,804,599	135,892	0	0	0	0
Sektor G	4,900,375	21,190	0	0	0	0
Sektori H, I i J	744,765	639,876	0	0	0	0
Sektori L, M i N, R i S	323,724	2,837	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2,572,803	77,540	0	0	115,670,147	1,643
Ukupna izloženost	37,164,207	1,826,985	0	0	115,693,421	2,025

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	32,057,723	709,863	17,737,099	488,258	18,577,703	534,805
Stambeni krediti	17,905,735	130,215	6,338,180	54,454	5,008,960	38,929
Potrošački i gotovinski krediti	13,192,457	563,544	10,861,136	419,274	12,988,152	482,456
Transakcioni krediti i kreditne kartice	958,685	9,472	537,385	8,441	578,332	7,688
Ostala potraživanja	846	6,632	398	6,089	2,259	5,732
Potraživanja od privrede	438,983,710	6,456,735	31,956,326	334,222	22,777,406	976,898
Sektor A	4,074,721	4,464	3,160,741	90,204	565,037	10,624
Sektor B, C i E	63,537,730	2,067,670	8,659,442	9,374	8,592,385	392,148
Sektor D	4,761,618	102,668	14,111	0	845,433	119,720
Sektor F	50,016,551	23,771	4,924,574	9,507	3,175,593	9,824
Sektor G	79,466,362	396,952	8,727,711	74,992	4,829,695	364,895
Sektori H, I i J	27,334,024	666,684	1,674,239	47,247	1,697,608	8,570
Sektori L, M i N, R i S	32,230,161	2,780,692	638,417	4,488	367,174	7,436
Potraživanja od ostalih klijenata	177,562,543	413,834	4,157,091	98,410	2,704,481	63,681
Ukupna izloženost	471,041,433	7,166,598	49,693,425	822,480	41,355,109	1,511,703

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	21,288,724	387,867	0	0	725	10,779
Stambeni krediti	5,719,867	51,397	0	0	0	9,195
Potrošački i gotovinski krediti	14,673,595	324,372	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	891,283	7,426	0	0	703	1,539
Ostala potraživanja	3,979	4,672	0	0	22	45
Potraživanja od privrede	14,698,475	779,216	0	0	56,876,370	396
Sektor A	94,781	6,494	0	0	0	0
Sektor B, C i E	4,002,007	27,608	0	0	0	0
Sektor D	245,939	0	0	0	0	0
Sektor F	1,911,998	5,710	0	0	0	0
Sektor G	4,711,986	38,065	0	0	0	0
Sektori H, I i J	880,025	621,084	0	0	0	0
Sektori L, M i N, R i S	370,385	603	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2,481,354	79,652	0	0	56,876,370	396
Ukupna izloženost	35,987,199	1,167,083	0	0	56,877,095	11,175

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	89,599,167	1,524,072	356,711	178,159	0	642,847	94,915	346,652	385,296	1,611,329
Stambeni krediti	37,455,844	109,778	25,535	5,856	0	73,927	25,590	34,138	23,780	231,042
Potrošački i gotovinski krediti	48,812,943	1,293,926	323,872	166,304	0	562,173	45,121	303,476	345,253	1,341,454
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,052,724	120,012	6,185	3,113	0	6,719	912	7,922	13,373	31,032
Ostala potraživanja	277,656	356	1,119	2,886	0	28	23,292	1,116	2,890	7,801
Potraživanja od privrede	640,380,866	13,357,132	383,616	102,604	0	7,211,985	401,574	1,769,645	722,932	576,880
Velika preduzeća	129,032,294	97	13	0	0	870,271	0	5	1	0
Mala i srednja preduzeća	198,398,044	11,639,247	115,438	55,154	0	6,118,486	393,207	1,614,646	694,700	272,215
Javna preduzeća	27,627,939	253	0	0	0	6,400	0	7	93	7
Potraživanja od ostalih klijenata**	285,322,589	1,717,535	268,165	47,450	0	216,828	8,367	154,987	28,138	304,658
Ukupna izloženost	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	7,854,832	496,489	2,116,297	1,108,228	2,188,209
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	9,615,400	187,278	3,332	24,876	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	7,854,832	496,489	2,116,298	1,108,228	2,188,208
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	5,122,903	181,137	158,803	114,580	307,837
Ukupna izloženost	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	7,854,832	496,489	2,116,298	1,108,228	2,188,208

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	86,036,078	2,796,681	111,506	717,708	0	231,614	176,521	534,875	567,704	620,855
Stambeni krediti	34,681,345	225,913	6,297	59,187	0	30,379	21,274	18,693	44,465	169,377
Potrošački i gotovinski krediti	48,495,295	2,483,710	102,714	633,620	0	198,865	143,441	502,566	510,357	434,417
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,853,335	86,403	2,466	24,184	0	2,057	2,108	11,049	9,193	10,160
Ostala potraživanja	6,103	655	29	717	0	313	9,698	2,567	3,689	6,901
Potraživanja od privrede	556,489,191	4,722,614	261,970	3,818,515	0	6,473,019	1,049,827	226,720	194,172	603,730
Velika preduzeća	106,630,323	570,774	0	3,667,678	0	1,700,521	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	190,161,170	2,073,089	229,316	102,519	0	4,753,506	1,002,512	166,723	112,452	155,760
Javna preduzeća	18,070,335	5,246	0	0	0	0	0	20	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	241,627,363	2,073,505	32,654	48,318	0	18,992	47,315	59,977	81,720	447,970
Ukupna izloženost	642,525,269	7,519,295	373,476	4,536,223	0	6,704,633	1,226,348	761,595	761,876	1,224,585
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	642,525,269	7,519,294	373,476	4,536,223	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	6,108,155	129,869	8,265	58,607	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	6,704,632	1,226,349	761,595	761,875	1,224,587
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	4,488,404	254,676	57,884	126,692	366,611
Ukupna izloženost	642,525,269	7,519,294	373,476	4,536,223	0	6,704,632	1,226,349	761,595	761,875	1,224,587

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom⁸, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status⁹).¹⁰

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom u okviru Direkcije za upravljanje problematičnim plasmanima sa više odeljenja specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od

⁸ Banka je kroz set dokumenata detaljno razradila kriterijume – default events and triggers koji uslovljavaju odgovarajući rejting odnosno posledično status defaulta odnosno neizmirenja obaveza

⁹ Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

¹⁰ Klijenti kod kojih su prisutni indikator statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MSFI 9, i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije klijenata sa povišenim rizikom na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjene identifikovanih rizika.

Praćenje klijenata sa povišenim rizikom se vrši na redovnom sastanku čija je uloga da analizira klijente sa povišenim nivoom rizika i definiše dalje akcije koje će biti preduzete prema tom klijentu kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja sastanka za praćenje klijenata sa povišenim rizikom je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje klijenata sa povišenim rizikom /WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektora za upravljanje rizicima detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom. Praćenje se vrši i u okviru Odeljenja za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica..

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom.

Internom regulativom koja definiše Proces praćenja i klasifikacije klijenata u okviru kreditnog portfolia za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je identifikovan klijent sa povišenim rizikom /WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, proveru pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Kada je reč o fizičkim licima i malim privrednim društvima (Small Business klijenti), klasifikacija klijenata kao i akcije koje je neophodno preduzeti kada se klijent identifikuje kao rizičan, definisane su poslovnim pravilima Standardi kreditnog procesa za fizička lica i mala privredna društva. Klasifikacija klijenata vrši se na osnovu 2 kriterijuma: clustera kome klijent pripada i dana docnje. Cluster predstavlja stepen rizičnosti klijenata i deli se na visoko, srednje i nisko rizične klijente. Cluster se određuje na osnovu matrice visine (neobezbeđene) izloženosti prema Banci i internog rejtinga (za fizička lica), odnosno matrice kombinacije signala upozorenja (za pravna lica i preduzetnike). U zavisnosti od Clustera i trenutnih dana docnje određuje se klasifikacija klijenta u jednu od 3 kategorije: PDL (pre delinquency), WL1 i WL2. U zavisnosti od klasifikacije (PDL, WL1, WL2) definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije podrazumevaju polugodišnji pregled klijenta, pozivanje klijenata radi izmirenja obaveza, slanje pisama i sms poruka obaveštenja o dugu, naplatu dospelog duga iz garantnog depozita, identifikacija klijenata za potencijalnu izmenu prethodno odobrenih uslova (forbearance), blokada računa (SB klijenti). Što je klijent rizičniji to su akcije u naplati potraživanja intenzivnije (veći broj poziva, pisama i slično). Kontaktiranje klijenata u procesu praćenja rizičnih klijenata vrši se kroz GEMO aplikaciju.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektoru za poslove sa stanovništvom, kao i u Sektoru za upravljanje rizicima, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja kao i dane docnje. Ako do sledećeg pregleda

iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupaju dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnije pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Sektora za upravljanje rizicima bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost Odeljenja za naplatu problematičnih plasmana privredi, Tima za restrukturiranje plasmana privredi ili Odeljenja za problematične plasmane stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja)

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za restrukturiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Direkcije za pravne poslove
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Tim za restrukturiranje plasmana privredi i Odeljenje za problematične plasmane stanovništvu u saradnji sa Sektorom za korporativno, investiciono bankarstvo/Sektorom za poslove sa stanovništvom (biznis funkcija)

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata,
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu strategiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanje gubitka Banke
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Odeljenju za naplatu spornih plasmana privredi i Odeljenju za problematične plasmane stanovništvu.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju u odnosu na prethodni izveštajni period, uključujući i opis uticaja kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene i očekivane promene izloženosti banke kreditnom riziku je prikazan u okviru tačke 6.1.3.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	94,739,147	4,786,842	3,081,039	121,211	2,049,097	3.3%	318,651
Stambeni krediti	37,985,491	161,477	388,478	5,033	62,027	1.0%	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	53,194,523	4,502,898	2,597,478	116,120	1,912,291	4.9%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,241,991	90,389	59,957	13	42,283	1.8%	0
Ostala potraživanja	317,142	32,078	35,126	45	32,496	11.1%	0
Potraživanja od privrede	664,907,236	7,644,228	10,683,018	5,764,049	5,927,880	1.6%	6,941,987
Sektor A	9,023,174	1,378,744	2,178,827	35,093	1,333,304	24.1%	822,823
Sektor B, C i E	107,693,472	1,238,532	1,817,231	1,092,002	927,065	1.7%	1,178,024
Sektor D	11,816,760	455,168	455,072	116,611	393,805	3.9%	18,098
Sektor F	66,871,488	366,739	796,412	525,045	197,743	1.2%	610,541
Sektor G	98,679,028	634,810	798,482	287,273	336,846	0.8%	326,966
Sektori H, I i J	47,008,770	1,104,475	1,500,382	1,021,806	869,572	3.2%	1,278,666
Sektori L, M i N	35,745,824	1,657,144	2,423,633	2,391,002	1,461,990	6.8%	2,382,548
Potraživanja od ostalih klijenata**	288,068,720	808,616	712,979	295,217	407,555	0.2%	324,321
Ukupna izloženost	759,646,383	12,431,070	13,764,057	5,885,260	7,976,977	1.8%	7,260,638

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	91,793,544	3,949,728	460,539	101,623	110,723	0.5%	109,899
Stambeni krediti	35,256,932	131,059	89,099	4,768	468	0.3%	74,899
Potrošački i gotovinski krediti	53,504,985	3,716,895	371,351	96,766	110,166	0.7%	35,000
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,000,954	83,120	9	9	9	0.0%	0
Ostala potraživanja	30,673	18,654	80	80	80	0.3%	0
Potraživanja od privrede**	573,839,755	6,382,987	11,138,624	5,192,644	3,391,102	1.9%	5,577,415
Sektor A	8,007,065	68,573	11,230	9,003	7,548	0.1%	187
Sektor B, C i E	87,288,365	1,502,941	1,221,393	1,160,099	668,637	1.4%	632,370
Sektor D	6,089,489	236,872	230,574	116,189	86,078	3.8%	121,019
Sektor F	60,077,528	455,001	5,275,719	20,500	159,561	8.8%	1,804,514
Sektor G	98,610,658	656,910	411,442	298,778	169,320	0.4%	7,095
Sektori H, I i J	32,929,480	545,839	703,263	440,973	228,353	2.1%	409,046
Sektori L, M i N	36,399,357	1,854,393	2,784,631	2,744,579	1,713,968	7.7%	2,551,281
Potraživanja od ostalih klijenata	244,437,813	1,062,458	500,372	402,523	357,637	0.2%	51,903
Ukupna izloženost	665,633,299	10,332,715	11,599,163	5,294,267	3,501,825	1.7%	5,687,314

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2021., odnosno 2020. godini dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*			Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	2,131,571	1,791,971	0	-845,497	-200,927	0	-418,466	2,994	0	3,081,039	1,031,942
Stambeni krediti	284,189	161,543	0	-60,248	-34,818	0	-3,089	2,994	0	388,478	326,451
Potrošački i gotovinski krediti	1,789,646	1,554,285	0	-746,453	-158,440	0	-384,250	0	0	2,597,478	685,187
Transakcioni krediti i kreditne kartice	34,567	46,210	0	-20,820	-7,669	0	-13,151	0	0	59,957	17,674
Ostala potraživanja	23,169	29,933	0	-17,976	0	0	-17,976	0	0	35,126	2,630
Potraživanja od privrede	8,547,467	4,605,544	0	-2,455,308	-1,702,786	0	-560,467	111	-14,798	10,683,016	4,755,136
Velika preduzeća	1,700,521	7	0	-830,264	-641,298	0	0	14	0	870,278	339,502
Mala i srednja preduzeća	6,190,953	4,290,756	0	-1,220,349	-1,040,731	0	-179,618	92	-168,200	9,093,252	4,108,000
Javna preduzeća	20	6,507	0	-20	0	0	-20	0	0	6,507	2,211
Potraživanja od ostalih klijenata***	655,973	308,274	0	-404,675	-20,757	0	-380,829	5	153,402	712,979	305,423
Ukupna potraživanja	10,679,038	6,397,515	0	-3,300,805	-1,903,713	0	-978,933	3,105	-14,798	13,764,055	5,787,078

31.12.2020.	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*			Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	2,485,455	998,348	0	-1,351,680	-162,037	0	-653,100	6	-558	2,131,571	783,762
Stambeni krediti	349,951	55,328	0	-121,096	-16,628	0	-28,829	6	0	284,189	228,507
Potrošački i gotovinski krediti	2,081,483	900,504	0	-1,192,341	-128,703	0	-607,747	0	0	1,789,646	539,370
Transakcioni krediti i kreditne kartice	41,324	24,411	0	-31,167	-11,397	0	-14,757	0	-1	34,567	10,930
Ostala potraživanja	12,697	18,105	0	-7,076	-5,309	0	-1,767	0	-557	23,169	4,955
Potraživanja od privrede	7,172,907	3,883,096	0	-2,508,604	-1,690,363	-169,385	-645,638	-490	558	8,547,467	3,928,713
Velika preduzeća	1,083,670	1,417,457	0	-800,576	-800,576	0	0	-30	0	1,700,521	781,099
Mala i srednja preduzeća	5,220,540	2,370,211	0	-1,363,223	-812,837	0	-549,893	-403	-36,172	6,190,953	3,003,068
Javna preduzeća	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20	0
Potraživanja od ostalih klijenata***	868,697	95,408	0	-344,805	-76,950	-169,385	-95,745	-57	36,730	655,973	144,546
Ukupna potraživanja	9,658,362	4,881,444	0	-3,860,284	-1,852,400	-169,385	-1,298,738	-484	0	10,679,038	4,712,475

* Smanjenje problematičnih potraživanja sadrži i povratak u neproblematična potraživanja.

** U okviru Druge promene sadržana je promena u sektorskoj podeli na osnovu promene metodologije.

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2020-2021. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

12.2 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA INTERNU KLASIFIKACIJU POTRAŽIVANJA

U oblasti primene Bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je na pripremi implementacije novog aplikativnog rejting modela za fizička lica za keš kredite, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu i stambene kredite, kao i razvoj novog načina integracije sa postojećim biheviralnim modelom. Proces uvezivanja sa novim underwriting tool-om je nastavljen i tokom naredne godine kako bi se doprinelo unapređenju procesa odobrenja kredita u segmentu poslovanja sa fizičkim licima. Tokom godine započeo je razvoj novog rejting modela za pravna lica, a u skladu sa postupanjem nalaza lokalne validacije i kako bi se analizirala mogućnost unapređenja modela biheviralnim modulom.

U toku 2020. godine dodatno su unapređeni modeli kreditnog rizika za potrebe obračuna rezervisanja prema IFRS 9 standardu. Navedeni modeli su unapređeni prema metodologijama UniCredit Grupe i u skladu sa preporukama validacije i revizije. Tokom godine, novodobijeni parametri modela su korišćeni za potrebe procena efekata IFRS 9 standarda i unapređivani su prema instrukcijama i metodologijama Grupe.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuje klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	82,798,102	4,976,294	3,883,713	3,081,039	35,547,463	318,651
Stambeni krediti	36,558,450	475,145	563,418	388,478	35,383,070	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	42,935,477	4,393,734	3,267,835	2,597,478	162,629	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,022,672	107,408	51,954	59,957	0	0
Ostala potraživanja	281,503	7	506	35,126	1,764	0
Potraživanja od privrede	637,638,744	14,035,534	2,549,942	10,683,016	94,525,638	6,941,987
Velika preduzeća	127,500,744	1,531,604	56	870,278	20,982,473	566,471
Mala i srednja preduzeća	195,912,664	11,901,801	2,393,417	9,093,252	64,317,352	6,051,195
Javna preduzeća	27,615,784	12,165	243	6,507	3,693,678	0
Potraživanja od ostalih klijenata	286,609,552	589,964	156,226	712,979	5,532,135	324,321
Ukupna potraživanja	720,436,846	19,011,828	6,433,655	13,764,055	130,073,101	7,260,638

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

31.12.2020.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	79,240,254	5,390,148	5,031,572	2,131,571	33,284,077	223,496
Stambeni krediti	33,685,951	425,632	861,159	284,189	33,065,218	223,496
Potrošački i gotovinski krediti	42,792,282	4,832,086	4,090,972	1,789,646	215,175	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,755,567	132,380	78,440	34,567	0	0
Ostala potraživanja	6,454	50	1,001	23,169	3,684	0
Potraživanja od privrede	539,349,443	14,267,037	11,675,808	8,547,467	107,312,635	5,286,917
Velika preduzeća	104,358,488	5,903,691	606,595	1,700,521	26,625,354	793,568
Mala i srednja preduzeća	174,446,045	7,682,922	10,437,126	6,190,953	70,317,838	4,426,769
Javna preduzeća	17,724,363	36,735	314,483	20	3,746,321	0
Potraživanja od ostalih klijenata	242,820,547	643,689	317,604	655,973	6,623,122	66,580
Ukupna potraživanja	618,589,697	19,657,185	16,707,380	10,679,038	140,596,712	5,510,413

12.3 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA SREDSTVA OBEZBEĐENJA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 6.1.10 ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izradu stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše 50-70% u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti, a zavisno od tipa iste,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje najviše do 50%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje najviše do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjenje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenje za upravljanje kolateralima), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani

- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	64,437	0	35,801,677	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	188	0	35,701,533	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	62,485	0	100,144	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,764	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	9,191,631	0	67,191,983	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673
Velika preduzeća	3,350,961	0	12,310,911	2,049,489	0	46,669	0	3,471,519	319,393
Mala i srednja preduzeća	5,130,288	0	50,407,157	1,284,124	187,411	6,456,546	3,422,347	1,587,422	1,893,252
Javna preduzeća	6,263	0	436,434	56,406	0	3,194,100	0	0	475
Potraživanja od ostalih klijenata***	704,119	0	4,037,481	104,369	0	792,198	140,736	0	77,553
Ukupna izloženost	9,256,068	0	102,993,660	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	9,129,194	0	96,797,586	3,388,941	187,411	10,257,479	3,026,227	5,058,941	2,227,321
od čega: restrukturirana	35,785	0	4,631,948	1,418,059	0	97,419	0	0	21,977
Problematična potraživanja	126,874	0	6,196,075	105,447	0	232,034	536,856	0	63,352
od čega: restrukturirana	119,454	0	4,058,556	49,712	0	7,517	536,856	0	58,080
Ukupna izloženost	9,256,068	0	102,993,661	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(u hiljadama dinara)

31.12.2020.	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	155,790	0	33,351,783	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	14,990	0	33,273,724	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	137,116	0	78,059	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	3,684	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	6,604,271	0	73,935,515	4,156,533	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,302	2,214,552
Velika preduzeća	504,100	0	11,559,202	2,259,170	0	14,131	76,337	12,834,006	171,976
Mala i srednja preduzeća	4,978,518	0	57,611,297	1,477,148	22,038	4,939,974	1,779,266	1,961,296	1,975,069
Javna preduzeća	113,425	0	0	104,816	0	3,509,018	0	0	19,063
Potraživanja od ostalih klijenata***	1,008,228	0	4,765,016	315,399	0	411,868	140,746	0	48,444
Ukupna izloženost	6,760,061	0	107,287,298	4,156,533	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,302	2,214,552
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	6,739,848	0	102,142,599	3,967,224	22,038	8,810,418	1,996,349	14,795,303	2,122,934
od čega: restrukturirana	108,059	0	1,508,201	0	0	28,526	452,104	0	7,084
Problematična potraživanja	20,214	0	5,144,698	189,310	0	64,573	0	0	91,618
od čega: restrukturirana	8,290	0	3,425,211	67,802	0	0	0	0	82,039
Ukupna izloženost	6,760,062	0	107,287,297	4,156,534	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,303	2,214,552

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2020	2021
Ispod 50%	33,232,892	34,553,371
Od 50% do 70%	48,052,270	36,981,496
Od 70% do 90%	29,927,752	30,405,514
Od 90% do 100%	1,547,297	5,567,390
Od 100% do 120%	2,277,781	3,484,097
Od 120% do 150%	6,794,849	3,817,661
Preko 150%	16,909,652	17,717,629
Ukupno	138,742,493	132,527,158
Prosečan LTV pokazatelj	74.18%	63.47%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

12.4 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POSTUPAK UTVRĐIVANJA OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 6. ovog dokumenta.

12.5 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POLITIKU OTPISA POTRAŽIVANJA

Finansijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 koji govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja je detaljnije obrađen u napomenama uz Finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine, pa stoga nije prikazivan u ovom izveštaju.

Otpis finansijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate.

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovođenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

12.6 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA PRIHODE OD KAMATE I NJIHOVO PRIZNAVANJE

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i odgovarajući prihodi i rashodi po osnovu kamata alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budućni novčani tokovi u toku otplate finansijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade koje su deo efektivne kamatne stope kao i troškove transakcija. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili odredivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda. Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva uključuju: „origination fee“ tj. naknadu koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva i „commitment fee“ tj. naknadu primljenu za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstva obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji. Ukoliko se steknu uslovi i dodje do naplate ista se priznaje kao prihod od kamate. Obezvređenim finansijskim sredstvom smatraju se finansijska sredstva odobrena klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI („purchased or originated credit – impaired“) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

Evidenciona kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate isknižavaju se potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

31.12.2021.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,673,012	4,821,822	122,965	109,644
Stambeni krediti	1,023,136	1,041,872	12,878	13,082
Potrošački i gotovinski krediti	3,445,186	3,572,713	102,416	91,089
Transakcioni krediti i kreditne kartice	204,690	207,236	7,671	5,473
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	6,110,652	6,499,295	132,691	126,876
Velika preduzeća	3,077,053	3,339,267	68,719	69,573
Mala i srednja preduzeća	2,205,946	2,319,352	57,808	50,920
Preduzetnici	212,475	242,594	5,954	5,825
Poljoprivrednici	122,249	127,533	210	558
Javna preduzeća	492,929	470,549	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	4,327,332	4,328,725	10,221	8,163
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14,845,119	15,405,159	0	0
od čega: restrukturirana	73,759	72,357	0	0
Obezvređena potraživanja	265,877	244,683	265,877	244,683
od čega: resrtukturirana	93,088	101,432	93,088	101,432
Ukupna potraživanja	15,110,996	15,649,842	265,877	244,683

31.12.2020.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,922,381	3,292,405	89,969	71,673
Stambeni krediti	1,017,331	766,251	13,836	13,491
Potrošački i gotovinski krediti	3,701,154	2,335,725	71,963	54,793
Transakcioni krediti i kreditne kartice	203,896	190,429	4,170	3,389
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,999,489	4,860,435	131,050	120,788
Velika preduzeća	3,191,901	2,277,593	80,020	74,889
Mala i srednja preduzeća	2,222,540	2,121,287	47,087	43,358
Preduzetnici	228,783	164,478	2,976	1,599
Poljoprivrednici	117,345	91,647	921	921
Javna preduzeća	238,920	205,430	46	21
Potraživanja od ostalih klijenata	4,465,962	4,432,053	66,136	62,265
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	15,100,677	12,330,167	0	0
od čega: restrukturirana	83,710	104,216	0	0
Obezvređena potraživanja	287,155	254,726	287,155	254,726
od čega: resrtukturirana	116,409	113,661	116,409	113,661
Ukupna potraživanja	15,387,832	12,584,893	287,155	254,726

12.7 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA RESTRUKTURIRANA POTRAŽIVANJA

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveza koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplate,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,
 - promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);
- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Standstill Agreement
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR)
- Pripis dospelih obaveza nedospeloj glavnici

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2021. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, Risk Manađer procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Osnovna načela računovodstvenih politika koja se primenjuju vezano za restrukturirana potraživanja Banka je detaljnije opisala kroz Napomene uz finansijske izveštaje u okviru tačke 3 Pregled računovodstvenih politika.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	94,739,147	4,786,842	352,300	121,211	135,681	0.4%	52,398
Stambeni krediti	37,985,491	161,477	68,785	5,033	5,219	0.2%	52,398
Potrošački i gotovinski krediti	53,194,523	4,502,898	283,457	116,120	130,404	0.5%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,241,991	90,389	13	13	13	0.0%	0
Ostala potraživanja	317,142	32,078	45	45	45	0.0%	0
Potraživanja od privrede**	664,907,236	7,644,228	15,363,848	5,764,049	3,357,873	2.3%	10,982,965
Sektor A	9,023,174	1,378,744	50,060	35,093	32,838	0.6%	164
Sektor B, C i E	107,693,472	1,238,532	4,231,205	1,092,002	668,844	3.9%	3,184,621
Sektor D	11,816,760	455,168	210,516	116,611	101,651	1.8%	100,610
Sektor F	66,871,488	366,739	5,837,715	525,045	75,477	8.7%	3,897,719
Sektor G	98,679,028	634,810	842,570	287,273	173,467	0.9%	279,444
Sektori H, I i J	47,008,770	1,104,475	1,320,487	1,021,806	637,563	2.8%	1,001,327
Sektori L, M i N	35,745,824	1,657,144	2,490,534	2,391,002	1,447,569	7.0%	2,401,690
Potraživanja od ostalih klijenata	288,068,720	808,616	380,761	295,217	220,464	0.1%	117,390
Ukupna izloženost	759,646,383	12,431,070	15,716,148	5,885,260	3,493,554	2.1%	11,035,363

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

31.12.2020.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	91,793,544	3,949,728	460,539	101,623	110,723	0.5%	109,899
Stambeni krediti	35,256,932	131,059	89,099	4,768	468	0.3%	74,899
Potrošački i gotovinski krediti	53,504,985	3,716,895	371,351	96,766	110,166	0.7%	35,000
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,000,954	83,120	9	9	9	0.0%	0
Ostala potraživanja	30,673	18,654	80	80	80	0.3%	0
Potraživanja od privrede**	573,839,755	6,382,987	11,138,624	5,192,644	3,391,102	1.9%	5,577,415
Sektor A	8,007,065	68,573	11,230	9,003	7,548	0.1%	187
Sektor B, C i E	87,288,365	1,502,941	1,221,393	1,160,099	668,637	1.4%	632,370
Sektor D	6,089,489	236,872	230,574	116,189	86,078	3.8%	121,019
Sektor F	60,077,528	455,001	5,275,719	20,500	159,561	8.8%	1,804,514
Sektor G	98,610,658	656,910	411,442	298,778	169,320	0.4%	7,095
Sektori H, I i J	32,929,480	545,839	703,263	440,973	228,353	2.1%	409,046
Sektori L, M i N	36,399,357	1,854,393	2,784,631	2,744,579	1,713,968	7.7%	2,551,281
Potraživanja od ostalih klijenata	244,437,813	1,062,458	500,372	402,523	357,637	0.2%	51,903
Ukupna izloženost	665,633,299	10,332,715	11,599,163	5,294,267	3,501,825	1.7%	5,687,314

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	4,389	63,441	57	189,521	5,584	20	0	89,288	352,300
Stambeni krediti	4,388	3,858	0	21,790	0	0	0	38,749	68,785
Potrošački i gotovinski krediti	0	59,582	57	167,731	5,584	0	0	50,503	283,457
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1	1	0	0	0	0	0	11	13
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	20	0	25	45
Potraživanja od privrede	2,374,246	9,341,304	0	78,009	1,273,863	171,650	0	2,124,774	15,363,846
Velika preduzeća	0	3,223,834	0	0	1,024,647	0	0	0	4,248,481
Mala i srednja preduzeća	2,366,269	5,993,404	0	66,903	225,040	17,925	0	2,065,063	10,734,604
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	7,977	124,066	0	11,106	24,176	153,725	0	59,711	380,761
Ukupna potraživanja	2,378,635	9,404,745	57	267,530	1,279,447	171,670	0	2,214,062	15,716,146

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

31.12.2020.	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	5,067	90,740	84	237,130	8,508	14	0	118,997	460,540
Stambeni krediti	5,056	21,878	0	15,908	0	0	0	46,257	89,099
Potrošački i gotovinski krediti	9	68,861	84	221,221	8,508	0	0	72,668	371,351
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2	1	0	1	0	3	0	3	10
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	11	0	69	80
Potraživanja od privrede	2,695,461	5,877,107	0	93,537	1,439,294	211,484	0	821,741	11,138,624
Velika preduzeća	0	0	0	0	1,394,916	0	0	0	1,394,916
Mala i srednja preduzeća	2,690,754	5,760,481	0	91,486	28,505	168,031	0	504,079	9,243,336
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	4,707	116,626	0	2,051	15,873	43,453	0	317,662	500,372
Ukupna potraživanja	2,700,528	5,967,847	84	330,667	1,447,802	211,498	0	940,738	11,599,164

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2021.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	460,539	102,977	211,256	40	0	0	352,300	216,618
Stambeni krediti	89,099	33,100	53,454	40	0	0	68,785	63,566
Potrošački i gotovinski krediti	371,351	69,824	157,718	0	0	0	283,457	153,052
Transakcioni krediti i kreditne kartice	9	12	8	0	0	0	13	0
Ostala potraživanja	80	41	76	0	0	0	45	0
Potraživanja od privrede	11,138,624	9,772,567	5,586,436	38,206	0	885	15,363,846	12,005,973
Velika preduzeća	1,394,916	3,030,300	176,755	20	0	0	4,248,481	3,721,335
Mala i srednja preduzeća	9,243,336	6,674,915	5,091,200	38,182	0	-130,629	10,734,604	8,124,340
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	500,372	67,352	318,481	4	0	131,514	380,761	160,298
Ukupna potraživanja	11,599,163	9,875,544	5,797,692	38,246	0	885	15,716,146	12,222,591

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

31.12.2020.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	375,067	170,102	84,621	-9	0	0	460,539	349,816
Stambeni krediti	125,792	32	36,716	-9	0	0	89,099	88,631
Potrošački i gotovinski krediti	249,184	169,987	47,820	0	0	0	371,351	261,185
Transakcioni krediti i kreditne kartice	66	3	60	0	0	0	9	0
Ostala potraživanja	25	80	25	0	0	0	80	0
Potraživanja od privrede	7,036,105	7,191,244	2,918,923	-417	-169,385	0	11,138,624	7,747,523
Velika preduzeća	1,852,011	1,394,916	1,852,011	0	0	0	1,394,916	903,612
Mala i srednja preduzeća	4,580,243	5,699,364	1,028,879	-375	0	-7,017	9,243,336	6,701,176
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	603,851	96,964	38,033	-42	-169,385	7,017	500,372	142,735
Ukupna potraživanja	7,411,172	7,361,346	3,003,544	-426	-169,385	0	11,599,163	8,097,339

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2020-2021, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

13. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 6, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hilj. dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67,572,925	2	67,572,923	0	67,572,923
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	752,624	752,624
Hartije od vrednosti	109,210,970	79,515	109,131,455	2,791,886	111,923,341
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,253,381	4,124	42,249,257	0	42,249,257
Kreditni i potraživanja od komitenata	335,051,499	12,456,658	322,594,841	0	322,594,841
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	9,493	9,493
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	0	0
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,571,469	2,571,469
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,312,289	3,312,289
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	640,839	640,839
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	311,295	62,493	248,802	1,196,474	1,445,276
Bilansna izloženost	554,400,070	12,602,792	541,797,278	11,278,601	553,075,879
Date garancije i jemstva	108,507,500	112,421	108,395,079	0	108,395,079
Preuzete buduće obaveze	106,707,770	146,739	106,561,031	16,775,120	123,336,151
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	869,939,863	869,939,863
Vanbilansna izloženost	215,215,270	259,160	214,956,110	886,714,983	1,101,671,093
Ukupna izloženost	769,615,340	12,861,952	756,753,388	897,993,584	1,654,746,972

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2021.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinač noj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinač noj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređ enih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	92,145,099	38,779	25,905	3,059,720	95,269,503	24,195	4,779,475	90,465,833	35,547,463	318,651
Stambeni krediti	37,597,013	0	3,362	385,115	37,985,490	1,652	159,825	37,824,013	35,383,070	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	50,597,045	0	1,637	2,595,841	53,194,523	1,637	4,501,261	48,691,625	162,629	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,182,034	0	48	59,910	3,241,992	48	90,341	3,151,603	0	0
Ostala potraživanja	769,007	38,779	20,858	18,854	847,498	20,858	28,048	798,592	1,764	0
Potraživanja od privrede	662,977,467	300,830	10,142,339	925,201	674,345,837	5,516,664	2,541,620	666,287,553	94,525,638	6,941,987
Velika preduzeća	130,133,162	0	1,078,074	7,555	131,218,791	656,526	176,850	130,385,415	20,982,473	566,471
Mala i srednja preduzeća	222,149,173	248,110	8,629,006	614,319	231,640,608	4,642,968	1,662,827	225,334,813	64,317,352	6,051,195
Javna preduzeća	27,754,840	5,811	0	6,507	27,767,158	0	76,240	27,690,918	3,693,678	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	282,940,292	46,909	435,259	296,820	283,719,280	217,170	625,703	282,876,407	5,532,135	324,321
Ukupna izloženost	755,122,566	339,609	10,168,244	3,984,921	769,615,340	5,540,859	7,321,095	756,753,386	130,073,101	7,260,638
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	755,122,566	339,609	0	0	755,462,175	0	4,631,259	750,830,916	130,073,101	0
od čega: restrukturirana	9,912,491	0	0	0	9,912,491	0	193,936	9,718,555	6,205,188	0
Problematična potraživanja	0	0	10,168,244	3,984,921	14,153,165	5,540,857	2,689,836	5,922,472	0	7,260,638
od čega: restrukturirana	0	0	5,668,430	365,546	6,033,976	3,129,865	257,021	2,647,090	0	4,830,175
Ukupna izloženost	755,122,566	339,609	10,168,244	3,984,921	769,615,340	5,540,857	7,321,095	756,753,388	130,073,101	7,260,638